

Uniwersytet
ŁÓDZKI

Profesor Pieter H. Pellenbarg

Profesor Pieter H. Pellenbarg urodził się w Harlingen w Holandii w 1947 r. Studiował na Uniwersytecie w Groningen, uzyskując w 1971 r. magisterium z zakresu geografii społeczno-ekonomicznej. Stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych uzyskał w 1985 r. na podstawie rozprawy *Firm location and spatial cognition*. W 1990 r. został profesorem zwyczajnym (*full professor*).

Prof. P. H. Pellenbarg od ponad czterdziestu lat jest nieprzerwanie związany z Uniwersytetem w Groningen, gdzie obejmował kolejne stanowiska w hierarchii uniwersyteckiej. Od 1990 r. kieruje Katedrą Geografii Ekonomicznej. Dwukrotnie pełnił funkcję dziekana Wydziału Nauk Przestrzennych Uniwersytetu w Groningen (1994–1998 oraz 2008–2011). Przez kilka lat był również zatrudniony na Uniwersytecie w Utrechcie (w niepełnym wymiarze czasu).

W dorobku naukowym prof. P. H. Pellenbarga jest ponad trzysta publikacji, w tym kilkanaście pozycji książkowych i tematycznych numerów czasopism, blisko sześćdziesiąt rozdziałów w książkach i artykułów opublikowanych w uznanych wydawnictwach naukowych, a także liczne opracowania kartograficzne.

Głównym obszarem zainteresowań naukowych prof. P. H. Pellenbarga jest geografia społeczno-ekonomiczna oraz gospodarka przestrzenna. Szczególną rolę w Jego badaniach odgrywają zagadnienia lokalizacji działalności gospodarczej. Międzynarodowe uznanie przyniosły mu publikacje poświęcone relokacji firm produkcyjnych oraz zagadnieniom rozwoju lokalnego i regionalnego. Profesor jest jednym z czołowych badaczy podejmujących

problematykę geografii behawioralnej oraz analizę wyobrażeń przestrzennych i preferencji lokalizacyjnych przedsiębiorców. Interesuje się także przestrzennymi aspektami innowacyjności i dyfuzji informacji. Wiele uwagi poświęcił percepcji przestrzeni przez przedsiębiorców oraz zastosowaniu podejścia behawioralnego w podejmowaniu decyzji innowacyjnych w małych i średnich firmach.

Prof. P. H. Pellenbarg wprowadził do badań przestrzennych pojęcie *demografii firm*, w którym mieści się analiza dynamiki przestrzennej zachowań podmiotów gospodarczych (mobilności i migracji przedsiębiorstw). Szczegółowe badania w tym zakresie pozwoliły m.in. na kompleksową identyfikację preferencji przestrzennych firm prowadzących działalność na terenie Holandii, a szczególnym osiągnięciem było opracowanie regionalnych wzorców relokacji przedsiębiorstw. Profesor podejmował również badania w zakresie marketingu terytorialnego, analizy przestrzennej infrastruktury i inwestycji zagranicznych oraz partnerstwa publiczno-prywatnego. Wiele uwagi poświęcił badaniom roli szkół wyższych w rozwoju lokalnym i regionalnym – zaprezentował m.in. nowatorskie podejście do szacowania wpływu jednostek uniwersyteckich na gospodarkę regionu.

Wśród wspomnianych kierunków – ze względu na wagę osiągniętych rezultatów – warto zwrócić uwagę na kilka zagadnień.

Pierwszym z nich jest analiza procesów decyzyjnych oraz czynników warunkujących decyzje o relokacji działalności gospodarczej. Istotnym osiągnięciem Profesora jest wyznaczenie sekwencji kilku etapów działań, w których dominują innego rodzaju czynniki lokalizacyjne oraz zastosowanie podejścia repetytywnego, na które składało się badanie relokowanych firm w okresach co dziesięć lat, co umożliwiło wychwycenie długookresowych tendencji w zachowaniach lokalizacyjnych firm. W efekcie możliwe było opracowanie wzorca stopniowej ekspansji firm z regionu Randstadt do innych regionów Holandii.

Ważnym elementem w dorobku prof. P. H. Pellenbarga jest określenie potencjału rozwojowego Północnej Holandii i aplikacja wyników badań dla potrzeb formułowania założeń polityki regionalnej, a zwłaszcza budowa modelu lokalizacyjnego, w którym uwzględnione zostały oczekiwania lokalizacyjne firm oraz walory lokalizacyjne poszczególnych miast w regionie, co pozwoliło na wytypowanie optymalnej lokalizacji dla danego rodzaju produkcji czy usług. Do tej pory w literaturze geograficzno-ekonomicznej nie zaprezentowano bardziej szczegółowego i mającego praktyczne odniesienie modelu lokalizacyjnego.

W ramach badania przestrzennych aspektów innowacji prof. Pellenbarg podważył tezę, iż najbardziej innowacyjne są aglomeracje miejskie i udowodnił,

Uniwersytet
ŁÓDZKI

że najwyższym poziomem innowacji charakteryzują się tereny otaczające miasta.

Uwaga prof. P. H. Pellenbarga koncentrowała się także na analizie wyobrażeń przestrzennych i opracowaniu „map mentalnych wyobrażeń przedsiębiorców”. W czasie, gdy podejmował te badania miały one charakter pionierski, gdyż analiz tego typu nie realizowano w grupie decydentów gospodarczych. Zasługą Profesora było wykazanie, iż w zestawie behawioralnych uwarunkowań lokalizacyjnych działalności gospodarczej stosunkowo mało istotny jest dobrze rozpoznany efekt sąsiedztwa, natomiast ważny okazał się wpływ preferencji odnoszących się do miejsca zamieszkania, a także czynniki kulturowe.

Dorobek i wzmiankowane powyżej osiągnięcia pozwalają zaliczyć prof. P. H. Pellenbarga do czołówki europejskich naukowców prowadzących badania w zakresie nauk przestrzennych. Na podkreślenie zasługuje także powiązanie Profesora – który uczestniczył w pracach gremium, zarówno doradczych, jak i decyzyjnych, mających kluczowy wpływ na kształtowanie polityki przestrzennej w Holandii – z praktyką.

Profesor P. H. Pellenbarg jest współzałożycielem sieci *European and US Regional and Urban Studies*, która prowadziła wymianę studentów pomiędzy europejskimi i amerykańskimi uczelniami. Wiele uwagi poświęcił rozwijaniu kontaktów z uniwersytetami w Azji – jest inicjatorem międzynarodowego programu edukacyjnego (z udziałem m.in. uczelni chińskich i indonezyjskich) w zakresie planowania przestrzennego. Bliskie kontakty i współpraca w zakresie rozwoju regionalnego i planowania przestrzennego łączą Profesora z uniwersytetami niemieckimi. Wśród zagranicznych uniwersytetów, z którymi prof. P. H. Pellenbarg nawiązał ścisłą współpracę należy wymienić także Uniwersytet Łódzki. Pierwsze kontakty Profesora z naszym Uniwersytetem sięgają początku lat 90. XX w. W trakcie kolejnych wizyt w Łodzi Profesor prowadził wykłady, prezentował wyniki prowadzonych badań i uczestniczył w konferencjach naukowych. Ukazało się szereg publikacji będących wynikiem współpracy Profesora i geografów Uniwersytetu Łódzkiego. Na szczególne podkreślenie zasługuje udział prof. P. H. Pellenbarga w publikacji czasopisma „European Spatial Research and Policy”, wydawanego od 1993 r. z udziałem Uniwersytetu Łódzkiego i Uniwersytetu w Groningen oraz kilku innych uczelni europejskich.

Wieloletnia współpraca z prof. P. H. Pellenbargiem i kierowanym przez niego zespołem dobrze służyła rozwojowi badań naukowych w naszym uniwersytecie. Nadanie tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Łódzkiego jest godnym uczczeniem tego wybitnego uczonego – Jego dorobku naukowego i

Uniwersytet
ŁÓDZKI

wkładu w budowanie międzynarodowej pozycji łódzkiej geografii i gospodarki przestrzennej.

Opracował:
prof. dr hab. Tadeusz Marszał